

KĀ IZMANTOT PREZENTĀCIJU “MANS DIGITĀLAIS NOSPIEDUMS”

Nodarbības tēma: Mana digitālā pēda: "Ko tā vēsta par mani?"

Vecumposms: 5. – 7. klases skolēni.

Nodarbības ilgums: 40 minūtes

**Drošāka
interneta
diena 2025** | Otrdiena
11. februāris
Kopā par labāku internetu

DROSSINTERNETS.LV

#DID2025 #SID2025

Nepieciešamie resursi: Prezentācija, internets, zemāk norādītais video, izdrukātas **piemēru lapas**, darba lapa “**Mana digitālā pēda**”, rakstāmais

Nodarbības gaita:

1. slaidis – 11. februārī 180 valstīs visā pasaulē tiek atzīmēta Drošāka interneta diena, lai mācītu bērniem, kā būt gudriem un drošiem interneta lietotājiem. Arī Latvijā atzīmējam Drošāku interneta dienu, turklāt ne tikai 11. februārī, bet visu februāra mēnesi.

2. slaidis – Nodarbības mērķis un uzdevumi.

3. slaidis – Ievadsaruna – kas ir digitālā pēda? Skolēni izsaka arī savu viedokli.

Digitālā pēda ir informācija par to, ko cilvēks dara internetā un digitālajās ierīcēs, piemēram, datora vai telefona lietošanas laikā. Tā var parādīt, kādas vietnes apmeklē, ar ko sazinies vai ko dari tiešsaistē. Digitālās pēdas var veidoties gan apzināti (piemēram, daloties ar fotoattēlu) - **aktīvā pēda**, gan netīšām (piemēram, kad vietnes saglabā tavu atrašanās vietu) – **pasīvā pēda**. Kad šī informācija ir ievietota internetā, to ir grūti izdzēst vai mainīt.

4.- 9. slaidis – Kāpēc Tava digitālā pēda ir svarīga? Skolēni izsaka savu viedokli. Digitālās pēdas nospiedumi ir svarīgi, jo tā ir:

- **Pastāvīga informācija:** Viss, ko publicē internetā (piemēram, sociālajos tīklos), paliek tur uz ilgu laiku, un Tev ir maz iespēju kontrolēt, kā citi to izmantos.
- **Pārprašana – nepareiza interpretācija:** Bilde vai vārdi, ko ievieto tiešsaistē, var tikt pārprasti un nejauši aizvainot citus. Ko Tu redzi šajā bildē? Pīli vai zaķi? Abas atbildes ir pareizas, bet katrs no mums informāciju uztver atšķirīgi.
- **Tava reputācija – Tu esi tas, ko tu dari arī internetā:** Digitālā pēda veido Tavu reputāciju internetā, kas ir tikpat svarīga kā tā, ko veido ārpus interneta. Spied uz **video** slaidā vai ej.uz/noskaties_video
- **Informācijas noplūde:** Privātai grupai domāts saturs var nonākt pie plašāka cilvēku loka un kaitēt tev un tavām attiecībām ar apkārtējiem.
- **Kibernozieģumu risks:** Hakeri var izmantot Tavu digitālo pēdu, lai nozagtu informāciju, veiktu viltus darījumus vai piekļūtu Taviem kontiem un privātai informācijai.

10. slaidis – Gandrīz visas Tavas tiešsaistes aktivitātes veido Tavu digitālo pēdu.

11. slaidis – Aktīvo vai pasīvo digitālo pēdu:

Aktīvā digitālā pēda rodas, kad lietotājs apzināti dalās ar informāciju par sevi, piemēram, publicējot ierakstus sociālajos tīklos vai piedaloties diskusijās tiešsaistē. Tas nozīmē, ka viss, ko publicē vai ievadi tīmeklī, kļūst par daļu no tavas aktīvās digitālās pēdas. Tā kā šo pēdu veido mūsu pašu darbības, mēs

varam kontrolēt, kādu informāciju par sevi citi varēs redzēt, piemēram, draugi, klasesbiedri, vecāki, skolotāji vai topošie darba devēji nākotnē.

Pasīvā digitālā pēda rodas, kad par lietotāju tiek savākta informācija, pašam to nemanot. Tas nozīmē, ka mūsu darbības un intereses tiešsaistē tiek analizētas ar tehnoloģiju palīdzību, piemēram, izmantojot sīkdatnes vai citus rīkus. Piemēram, sociālie tīkli un reklāmdevēji var izmantot Tavas atzīmes "Patīk", lai izveidotu Tavu profilu un rādītu saturu, kas viņuprāt Tev varētu patīkt.

Grupu aktivitāte: Skolēni sadalās divās grupās. 1. grupa – "Aktīvās pēdas", 2. grupa – "Pasīvās pēdas", iepriekš izdrukātās **piemēru lapiņas**, sajauc un izdala vienādu skaitu abām grupām. Skolēni savstarpēji pārrunā un vienojas, kuri piemēri atbilst viņu grupai. Tie, kuri neatbilst, tos atdod otrai grupai. Aktivitātes nobeigumā abas grupas savieno kopā atbilstošos aktīvās - pasīvas digitālās pēdas piemēru pārus. Piemērs: **Sociālie mediji:** Aktīvā pēda (Publicē savas bildes vai ziņas.) + Pasīvā pēda (Sociālie tīkli analizē, kurām grupām pievienojies vai ko apskati.)

12. slaidis – ATCERIES – INTERNETS NEAIZMIRST! Internets ir publiska vide, un mūsu darbības tajā var būt redzamas visiem.

13. slaidis – TOP5 Kā aizsargāt savu digitālo pēdu!

- Pārbaudi, kas par Tevi ir internetā: *Meklē savu vārdu tiešsaistē, lai saprastu, ko citi var redzēt.*
- Dalies tikai ar nepieciešamo informāciju: *Pirms publicē ko personīgu, rūpīgi pārdomā, vai tas ir droši.*
- Privātuma iestatījumi: *Sociālo tīklu iestatījumos kontrolē, kas redz Tavu informāciju.*
- Izvairies no riskantām pierakstīšanās iespējām: *Nepieslēdzies citām vietnēm, izmantojot sociālo tīklu kontus.*
- Uzturi savas ierīces drošībā: *Regulāri atjaunini programmas un aizsargā savus kontus ar drošām parolēm.*

14. slaidis – Kāda ir tava digitālā pēda? Ko tā par Tevi vēsta?

Aktivitāte: Padomā un **darba lapā "Mana digitālā pēda"** uzraksti vai uzzīmē, ko Tava digitālā pēda pasaka par tevi, balstoties uz pēdējā nedēļā veiktajām aktivitātēm tiešsaistē. (Visas lietotnes, vietnes, konti, ko esi izmantojis un darbības, ko esi veicis.)

Ko tā par tevi vēsta? Skolēni apmainās viedokļiem.

15. slaidis – Paldies par uzmanību!